

Dosarul nr. 3ra-830/23
2-20035258-01-3ra-09082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, I. Dutca, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Mitrofan Valeriu,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației ,

împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 29 aprilie 2022 a judecătoriei Chișinău. Sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 11 martie 2020, Valeriu Mitrofan, a înaintat acțiune împotriva Centrului de Excelență în Construcții, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la informație și obligarea să-i elibereze copia proceselor verbale ale ședințelor Consiliului de administrare din luna noiembrie 2019, semnat de secretarul Consiliului și persoana care a prezidat Consiliul, cerință solicitată prin cererea privind accesul la informație nr. 01-16/12 din 03.02.2020.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 03.02.2020, prin intermediul cancelariei Centrului de Excelență în Construcții, a depus cerere nr. 01-16/12, privind accesul la informație, numărul de intrare a fost atribuit de secretara directorului, fapt ce confirmă recepționarea cererii date, unde a solicitat să-i elibereze copia proceselor verbale ale ședințelor Consiliului de administrație de la Centrul de Excelență în Construcții din luna noiembrie 2019, semnat de secretarul consiliului, Ambroci Tatiana și persoana care a prezidat acest consiliu. Copia documentelor solicitate au un caracter public și nu cad sub incidența informației oficiale cu caracter limitat.

A susținut reclamantul că, pînă la momentul depunerii cererii în instanța de judecată nu a primit copia documentelor solicitate, fapt ce contravine prevederilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, care

stabilește că, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Drept urmare, Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, prin acțiunile sau inacțiunile sale, în mod flagrant, a neglijat prevederile art. art. 5, 7, 10-12, 15-16 din Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație.

Astfel, a înaintat cererea conform prevederilor art. 21-24 din Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație.

A notat reclamantul că, solicitarea formulată în cererea înregistrată la Centrul de Excelență în Construcții la 03.02.2020, sub nr. 01-16/12, nu era pur formală, din contra, aceasta urmărea interesul reclamantului de a afla ce întrebări au fost ridicate și modalitatea lor de rezolvare la Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău. Cererea de acces la informație, conținea suficiente indicii care ar fi permis unei autorități diligente identificarea și comunicarea informației ce îl interesa pe reclamant, însă Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, acționând în mod deliberat, a ales să nu ofere răspunsul în termenul prevăzut de lege.

A invocat reclamantul că, în asemenea circumstanțe, luând în calcul comportamentul administrației Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău, care denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului reclamantului la informație, miza pe care ultimul o avea la obținerea informației solicitate, instanța de judecată în cazul dat are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate sau neeliberarea documentelor solicitate a cauzat în mod indubitabil reclamantului anumite suferințe psihice.

A menționat reclamantul că, principiul legalității, care este unul fundamental în statul de drept, obligă autoritățile să se conducă în activitatea acestora exclusiv de lege și nu de emoții sau de frustrări, iar eventualele abuzuri din partea justițiabililor urmează a fi contracarate tot în limitele și potrivit procedurilor stabilite de lege.

Prin urmare, reieșind din caracterul special al Legii privind accesul la informație, sub aspectul procedural al examinării litigiului, prevederile Legii specifice se aplică prioritar, în măsură în care acestea nu contravin legii speciale. Pentru justa soluționare a chestiunii privind punerea pe rol și intentarea procesului civil, instanța de fond urmează să aplice prevederile Legii privind accesul la informație, care are un caracter special. Or, obiectul litigiului cade sub incidența legii respective. În speța dată, nu este necesară respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la informație și obligarea să-i elibereze copia proceselor verbale ale ședințelor Consiliului de administrare din luna noiembrie 2019, semnat de secretarul Consiliului și persoana care a prezidat Consiliul, cerință solicitată prin cererea privind accesul la informație nr. 01-16/12 din 03.02.2020, repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 1000 lei.

Prin încheierea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de excelență în construcții din mun. Chișinău privind constatarea încălcării dreptului la informație, obligarea eliberării actelor solicitate prin cererea nr. 01-16/12 din 03.02.2020 și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 1000 lei (f.d. 36-40, vol. 1).

Prin decizia din 04 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, încheierea Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 03.11.2020 a fost anulată parțial în partea în care s-a declarat inadmisibilă acțiunea cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea eliberării actelor, cu menținerea în partea în care s-a declarat inadmisibilă pretenția privind repararea prejudiciului moral, cu remiterea spre examinare a cauzei în fond (f.d. 83-88).

Prin încheierea din 11 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de excelență în construcții din mun. Chișinău privind constatarea încălcării dreptului la informație, obligarea la furnizarea informației (f.d. 172- 173, vol. 1).

Prin decizia din 13.12.2021 a Curții de Apel Chișinău, încheierea Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 11.10.2021 a fost anulată cu remiterea spre examinare a cauzei în fond (f.d. 162-166, vol. 2).

Prin hotărârea din 29 aprilie 2022 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

La data de 29 aprilie 2022, Valeriu Mitrofan, a depus apel nemotivat, iar la data de 29 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 29 aprilie 2022, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 29 aprilie 2022 a judecătorei Chișinău. Sediul Rîșcani.

La data de 02 aprilie 2023 Valeriu Mitrofan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 20 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului depus de Valeriu Mitrofan, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1-9 și 11-16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Valeriu Mitrofan a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu articolul 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai

mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 22 martie 2023, dar a fost comunicat recurentului, prin intermediul poștei electronice la data de 02 aprilie 2023 (f.d. 91, vol.3).

La data de 02 aprilie 2023, Valeriu Mitrofan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în termenul stabilit de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 92-94, vol.3).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului, Valeriu Mitrofan la data de 24 iulie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 95, vol.3).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Astfel, prin extrasul din poșta electronică conținut la fila dosarului (95, vol.3) se atestă indubitabil că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces, inclusiv și părții recurente, la data de 24 iulie 2023.

Potrivit articolului 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 alin. (1) din Codul civil prescrie că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precizate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 25 iulie 2023, iar ultima zi fiind data de 23 august 2023, inclusiv.

Astfel, Completul de judecată, constată cu certitudine că, deși Valeriu Mitrofan, a depus în termen recursul nemotivat împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, însă, a omis termenul de depunere a recursului motivat, care urma a fi prezentat Curții Supreme de Justiție, nefiind depus nici până în prezent.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că, de la momentul notificării deciziei motivate din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Valeriu Mitrofan a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și a depune motivarea recursului în interiorul termenului instituit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs.

Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2).

Având în vedere cele expuse mai sus, Completul de judecată, ajunge la concluzia că recursul declarat de către Valeriu Mitrofan împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi declarat inadmisibil.

Completul de judecată consideră că recurentul Valeriu Mitrofan, fiind interesat de soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a motivării recursului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, completul consideră că nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurente. Or, aceasta trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Valeriu Mitrofan ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimăților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valeriu Mitrofan.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Valeriu Mitrofan se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc